

Семінар 2

Підготував

Студент 3 курсу

Спеціальності «Маркетинг»

Ковтуненко Вадим Анатолійович

План

- 1. Мультиплікатор: сутність, причини виникнення і наслідки для економіки. Зв'язок мультиплікатора з інвестиціями та ефект інвестиційного мультиплікатора. Гранична схильність до заощадження та її зв'язок з інвестуванням.
- 2. Ринок цінних паперів: особливості формування, моделі, структура та перспективи розвитку в Україні.
- 3. Характеристика та структура основних видів цінних паперів
- 4. Первинний та вторинний ринки цінних паперів: проблеми функціонування в Україні

1.Мультиплікатор: сутність, причини виникнення і наслідки для економіки. Зв'язок мультиплікатора з інвестиціями та ефект інвестиційного мультиплікатора. Гранична схильність до заощадження та її зв'язок з інвестуванням.

Щоб встановити зв'язок між чистими інвестиціями, споживанням і національним доходом Кейнс формулює концепцію мультиплікації інвестицій, який став центральною ланкою його теорії. Термін і ідею мультиплікації Кейнс запозичив в іншого британського економіста, професора Кембриджа Річарда Фердінанда Кана (1905-1988), який в статті "Відношення внутрішніх інвестицій до безробіття" (1931) вперше ввів це поняття, розробляючи мультиплікатор зайнятості. Обґрунтовуючи ефективність організації суспільних робіт для боротьби з безробіттям, Кан встановив, що кожна нова затрата в будь-якому секторі економіки, породжуючи первинну зайнятість є поштовхом для відповідних затрат в інших секторах і породжує вторинну, третинну і т.д. зайнятості. Тим самим початковий поштовх "мультиплікується" в кратному змінненні зайнятості.

Виходячи з цього, Кан обґрунтовує можливість обрахунку загальної величини зайнятості у випадку, коли відома первинна зайнятість і гранична схильність до споживання.

Мультиплікатор - це коефіцієнт примноження, який показує, наскільки приріст сукупної зайнятості буде більшим від приросту зайнятості у галузях, безпосередньо пов'язаних з інвестиціями.

Між приростом інвестицій (ΔI) і приростом національного доходу (ЛУ). як довів Кейнс, існує стійке співвідношення, яке він і назвав коефіцієнтом мультиплікатора інвестицій (k):

$$\Delta Y = k \Delta I$$

З наведеного рівняння Кейнс виводить величину мультиплікатора (ланцюжок математичних перетворень опускаємо), який дорівнює:

$$k = 1 : MPS$$

де MPS - гранична схильність до заощадження, яка визначається як $\Delta S / \Delta Y$.

Індивідуальну психологічну схильність до заощаджень Кейнс пояснював дією факторів, що спонукають людей, державу та фірми утримуватися від споживання свого доходу і заощаджувати:

- обережність і передбачливість;
- ощадливість і прагнення до кращого;
- незалежність і підприємливість;
- гордість і скупість;
- необхідність самофінансування;
- прагнення до поліпшення матеріального становища у майбутньому;
- прагнення ліквідності (забезпечення зростання доходів);
- прагнення до накопичення фінансових резервів, які перевищують потреби.

Отже, мультиплікатор інвестицій (примножувач сили інвестицій) є величиною, оберненою до величини граничної схильності до заощаджень. Чим більшим буде показник MPS, тим меншим буде мультиплікатор, а чим більшим буде MPC, тим більшаю буде мультиплікація інвестицій і тим вищими будуть темпи економічного зростання. Мультиплікатор інвестицій ґрунтується на тому, що кожна одиниця застосованих чистих інвестицій приносить більший приріст національного доходу, і навпаки, зменшення інвестицій обертається зменшенням національного доходу. Так само інвестиції впливають і на зайнятість, тому мультиплікатор інвестицій є одночасно і мультиплікатором зайнятості.

2. Ринок цінних паперів: особливості формування, моделі, структура та перспективи розвитку в Україні.

Ринок цінних паперів — це особлива сфера ринкових відносин, де завдяки продажу цінних паперів здійснюється мобілізація фінансових ресурсів для задоволення інвестиційних потреб суб'єктів економічної діяльності. Ринок цінних паперів ще називають фондовим ринком. Це пов'язано з тим, що цінні папери за своєю економічною суттю є відображенням певних фондів — матеріальних або грошових.

За економічною суттю ринок цінних паперів — це форма розподілу й перерозподілу фінансових ресурсів у державі з метою повнішого забезпечення потреб економіки в ресурсах та їхнього ефективного використання. Ринок цінних паперів — це продукт ринкової моделі економіки. В інших економічних системах ринок цінних паперів є фіскальним. Досвід розвитку світової економіки підтверджує, що ринок цінних паперів — явище, що об'єктивно зумовлене функціонуванням фінансів як підсистеми економіки, важливого механізму управління нею, досягнення збалансованості в розвитку матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

З одного боку, ринок цінних паперів — це вигідна система розміщення вільних коштів юридичних і фізичних осіб із метою одержання доходу, тобто перетворення власних накопичень у капітал, а з другого — ринок цінних паперів дає можливість задовольнити потребу в фінансових ресурсах підприємницьких структур для розширення своєї господарської діяльності. Крім того, ринок цінних паперів об'єктивно створює механізм ефективного використання фінансових ресурсів, оскільки розміщення паперів здійснюється на основі вільного вибору об'єкта вкладення з певними майновими гарантіями.

За напрямками розміщення коштів від продажу цінних паперів їх можна умовно розподілити на кошти, що становлять кредитні ресурси, тобто кошти від продажу цінних паперів, які мають термін погашення, і кошти, використані на інвестиційні потреби. Основним об'єктом фондового ринку є цінні папери.

Цінні папери — грошові документи, що засвідчують право володіння або відносин позички, визначають взаємовідносини між особою, яка їх випустила, та їхнім власником і передбачають, як правило, виплату доходу у вигляді дивідендів або процентів, а також можливість передавання прав, що зазначені в цих документах, іншим особам.

Успішне становлення та розвиток ринку цінних паперів потребує дотримання відпрацьованих і перевірених світовою практикою принципів і стандартів. До їх числа належать:

Соціальна справедливість — забезпечення рівних можливостей та спрощення умов доступу інвесторів і позичальників на ринок фінансових ресурсів, недопущення монопольних виявів, дискримінації прав і свобод суб'єктів ринку цінних паперів;

Надійність захисту інвесторів — створення необхідних умов для реалізації інтересів суб'єктів фондового ринку та забезпечення захисту їхніх майнових прав;

Регуляційність — створення гнучкої та ефективної системи регулювання фондового ринку;

Контрольованість — створення надійно працюючого механізму обліку й контролю, запобігання й профілактика зловживань і злочинності на ринку цінних паперів;

Ефективність — максимальна реалізація потенційних можливостей фондового ринку з мобілізації та розміщення фінансових ресурсів у перспективні сфери національної економіки;

Прозорість — забезпечення надання інвесторам повної інформації щодо умов випуску та обігу цінних паперів на ринку;

Ринок цінних паперів можна розмежувати на первинний і вторинний, біржовий і позабіржовий. Первинний ринок — це ринок перших і повторних емісій цінних паперів, на якому здійснюється їхнє початкове розміщення серед інвесторів.

Межі первинного ринку обмежуються фактично найпершим актом купівлі-продажу того чи іншого цінного паперу. На цій стадії емітент передає майнові права на свою власність іншим особам, одержуючи, натомість, кошти для інвестицій.

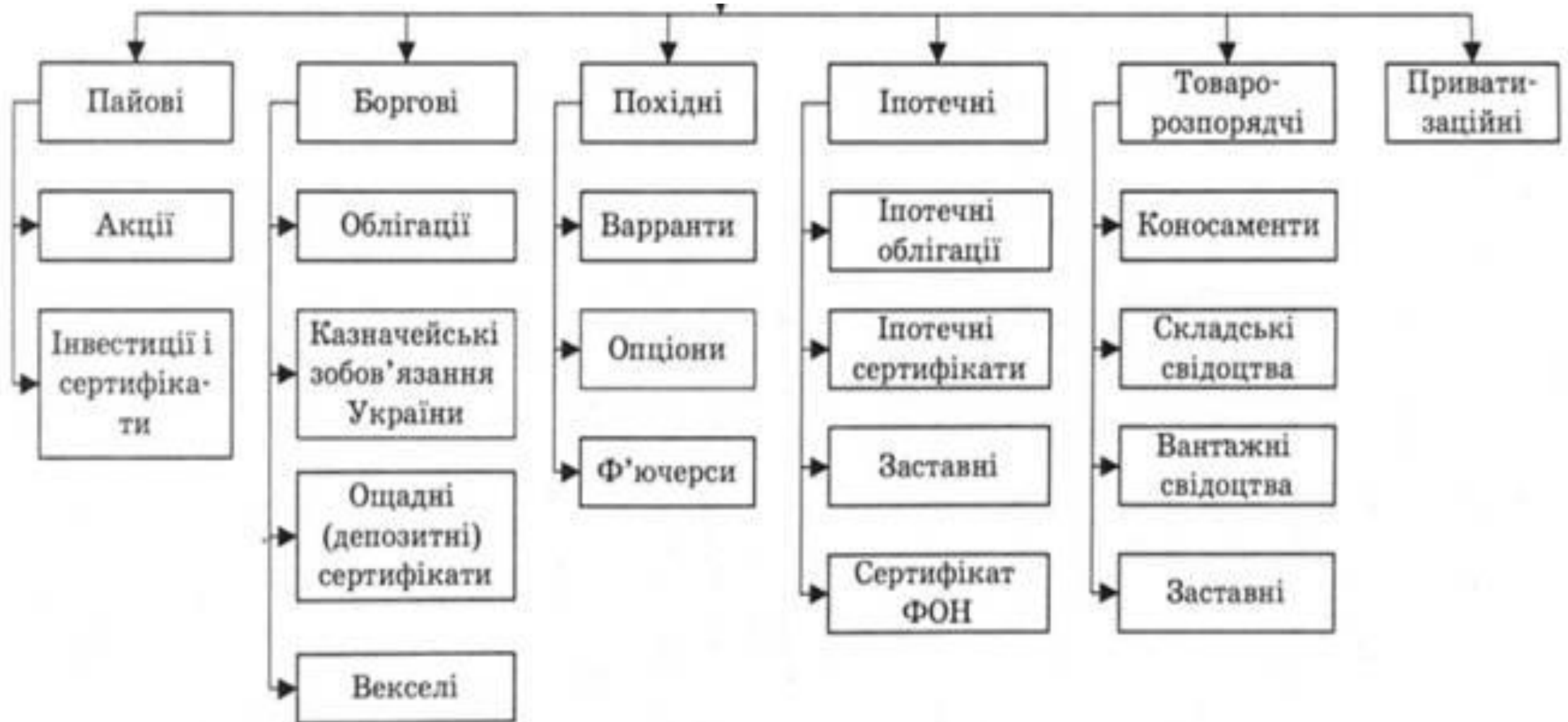
Як правило, більшість цінних паперів згодом переходить від одного власника до іншого — відбувається наступна їхня купівля-продаж, інші операції, що залежать від ринку і, в свою чергу, впливають на його кон'юнктуру. Словом, цінні папери надходять в обіг. Обіг цінних паперів — це прерогатива вторинного ринку.

3. Характеристика та структура основних видів цінних паперів

Залежно від цільової спрямованості випуску та змісту операцій, що проводяться з використанням цінних паперів, всі вони поділяються на декілька видів. Кожен із видів цінних паперів має певне призначення використовується з метою забезпечення визначених операцій. Основними критеріями класифікації видів цінних паперів є:

- умови одержання та погашення капіталу;
- надання прав інвесторам та емітентам;
- умови обігу цінних паперів.

Види цінних паперів

Пайові цінні папери є свідченням пайової участі інвестора у власному капіталі емітента. На основі таких вкладів суб'єкти інвестування одержують права, передбачені установчими документами підприємства. З використанням пайових цінних паперів здійснюються:

- залучення капіталу;
- забезпечення переходу власності на капітал від одних інвесторів до інших;
- забезпечення перетікання капіталу (в різні галузі, території, між державами);
- проведення контролю за діяльністю акціонерного товариства;
- одержання доходів (дивідендів, приросту капіталу);
- проведення реорганізації підприємств.

Основні права, яких набувають після придбання пайових цінних паперів, – це права на:

- участь в управлінні справами емітента;
- одержання дивідендів;
- перепродаж своєї частки;
- участь в розподілі майна у разі ліквідації емітента.

Боргові цінні папери – це цінні папери, які засвідчують відносини позики. Вони передбачають, що емітент має зобов'язання сплатити їх власнику в установлений термін номінальну вартість цінного папера та виплатити дохід чи надати інші майнові права. Боргові цінні папери надають інвестору право участі не у власному капіталі, а в залученні активів за умов боргу. Вони відрізняються від пайових цінних паперів порядком погашення, обігом, виплатою доходів та іншими ознаками. В Україні до боргових цінних паперів належать:

- облігації (державні, місцевих позик, підприємств);
- казначейські зобов'язання України;
- ощадні (депозитні) сертифікати;
- векселі.

Облігація – це цінний папір, що засвідчує внесення інвестором коштів емітенту на визначений термін на умовах повернення та платності. За складом ціни розміщення облігації можуть бути відсотковими, цільовими, дисконтними.

В свою чергу, державні облігації можуть здійснювати обіг на внутрішньому (внутрішня позика) та на зовнішньому (зовнішня позика) ринках.

Казначейські зобов'язання України виникають внаслідок внесення інвесторами коштів до Державного бюджету на умовах позики.

Вексель – це цінний папір, за яким боржник має безумовне грошове зобов'язання (векселедавець або платника) сплатити у певний період зазначену суму грошей власникові векселя.

Ощадний (депозитний) сертифікат відображає операції з депонування інвесторами коштів до банку на умовах позики.

Іпотечними є цінні папери, випуск яких забезпечується іпотечним покриттям (іпотечним пулом). В Україні використовують такі види іпотечних цінних паперів: іпотечні облігації, іпотечні сертифікати, заставні, сертифікати ФОН (Фонд операцій з нерухомості).

Товаророзпорядчі цінні папери використовуються з метою надання їх власнику права на передачу повноважень з розпорядження майном іншим особам. Прикладом можуть бути ордерні цінні папери, використання яких передбачає право власника призначати уповноважену особу виконувати функції, що випливають з їх володіння.

До товаророзпорядчих цінних паперів належать:

- коносаменти;
- складські свідоцтва;
- вантажні свідоцтва;
- заставні.

Коносамент — документ, який перевізник вантажу видає власникові і який засвідчує прийняття цінностей для перевезення морським шляхом і отримання зобов'язань передати його вантажоодержувачу в порт призначення. Використовується у зовнішній торгівлі.

Варрант — це похідний цінний папір, який надає його власникові право на придбання (продаж) певної кількості емісійних цінних паперів встановленого виду та категорії у визначені строки.

Опціон — це цінний папір, що засвідчує право придбання (продажу) емісійних цінних паперів, товарів або коштів на визначених умовах у майбутньому з фіксацією цін на час укладання контракту.

Ф'ючерс — це цінний папір, що надає право придбати емісійні цінні папери, товари або кошти на визначених умовах у майбутні періоди з фіксацією цін на момент виконання зобов'язань.

4. Первинний та вторинний ринки цінних паперів: проблеми функціонування в Україні

Ринок цінних паперів є механізмом, який сприяє встановленню контактів між покупцями і продавцями цінних паперів. Ринок цінних паперів поділяється на первинний і вторинний ринки.

Первинний ринок цінних паперів - це ринок перших і повторних емісій цінних паперів, на якому відбувається їх початкове розміщення серед інвесторів. Емісія цінних паперів - це встановлена в законодавчому порядку послідовність дій емітента з випуску і розміщення цінних паперів. Цінні папери (акції, облігації) розміщуються шляхом продажу їх емітентом первинним власникам через посередництво укладення угоди. Рішення про випуск приймають засновники акціонерного товариства з наступним затвердженням його на загальних зборах акціонерів. Визначаються мета випуску, види цінних паперів, номінальна вартість акцій, порядок розміщення, випуску тощо.

Первинний випуск цінних паперів реалізується за допомогою механізму андерайтингу - гарантованого розміщення цінних паперів.

Андерайтером іноземних облігацій звичайно виступає синдикат банків або інвестиційні банки країни-інвестора, але можуть залучатися до андерайтингу й інвестиційні банки нерезидентного позичальника. Єврооблігації розміщуються звичайно через великий міжнародний банківський синдикат, котрий має можливість продавати облігації в багатьох країнах.

Здійснювати андерайтинг може лише група інвестиційних банків, які мають досить великий розмір власних коштів, досвід андерайтингу і здатність розмістити випущені облігації серед місцевих інвесторів та інвесторів країни-позичальника. Механізм андерайтингу[^] використовується при випуску іноземних облігацій на ринках Нью-Йорка, Франкфурта, Цюриха, Лондона і Токіо.

Прямий доступ на ринок іноземних облігацій і єврооблігацій затруднений (вищий і другий рівні труднощів доступу). На ринки іноземних облігацій доступ мають лише установи з вищою кредитоспроможністю.

Процес андерайтингу розпочинається з того, що після погодження керуючим банком з позичальником усіх деталей випуску облігацій створюється група, яка здійснюватиме андерайтинг. Андерайтери за свою діяльність отримують винагороду у вигляді валового прибутку, котрий є різницею між ціною, яка виплачується андерайтерами емітенту, і ціною пропозиції цінних паперів інвестору. Валовий прибуток включає витрати на підготовку й організацію випуску облігацій, плату кожному учаснику синдикату за продаж певної кількості цінних паперів. До цієї суми входить також винагорода за ризики, пов'язані з підвищенням відсоткових ставок або зниженням ціни на облігації.

Дякую за увагу!!!